

İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak!
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar.
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastiğin yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyâları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma' bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım.
Her cerâhamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım;
Fışkırır rûh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet,
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Akif Ersoy

MEHMET ÂKİF ERSOY

Mehmet Âkif Ersoy 20 Aralık 1873'te İstanbul'da, Fatih ilçesi Sarıgözel mahallesinde dünyaya geldi.

Annesi Buhara'dan Anadolu'ya geçmiş bir ailenin kızı olan Emine Şerif Hanım; babası ise Kosova doğumlu, Fatih Camii medrese hocalarından Mehmet Tahir Efendi'dir. Babası, ona ebced hesabıyla doğum tarihini ifade eden "Ragîf" adını verdi. Fakat telaffuzu zor geldiğinden arkadaşları ve annesi ona "Âkif" ismiyle seslendi, zamanla bu ismi benimsedi.

İlk öğrenimine Fatih'te Emir Buhari Mahalle Mektebi'nde başladı. İki yıl sonra iptidai (ilkokul) bölümüne geçti ve babasından Arapça öğrenmeye başladı. Ortaöğrenimine Fatih Merkez Rüştiyesi'nde başladı (1882). Aynı zamanda Fatih Camii'nde Farsça derslerini takip etti. Mehmet Âkif, rüştiyedeki eğitimi boyunca Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızca dillerinde hep birinci oldu.

Rüştiyeyi bitirdikten sonra 1885'te dönemin gözde okullarından Mülkiye İdadisi'ne kaydoldu. 1888'de okulun yüksek kısmına devam etmekte iken babasını kaybetti. Ertesi yıl büyük Fatih yangınında evlerinin yanması aileyi yoksulluğa düşürdü. Babasının öğrencisi Mustafa Sıtkı aynı arsa üzerine küçük bir ev yaparak aileyi bu eve yerleştirdi.

Mehmet Âkif öncelikle meslek sahibi olmak ve yatılı okulda okumak istediği için Mülkiye İdadisi'ni bıraktı. O yıllarda yeni açılan ve ilk sivil veteriner yüksekokulu olan Ziraat ve Baytar Mektebi'ne (Tarım ve Veterinerlik Okulu) kaydoldu. Okul yıllarında spora büyük ilgi gösterdi; başta güreş ve yüzücülük olmak üzere uzun yürüyüş, koşma ve gülle atma yarışlarına katıldı; şiire olan ilgisi okulun son iki yılında arttı. Mektebin baytarlık bölümünü 1893 yılında birincilikle bitirdi. Daha sonra bu okulda Türkçe öğretmenliği yapacaktır. Resimli Gazete'de Servet-i Fünun Dergisi'nde şiirleri ve yazıları yayımlanacaktır.

Mehmet Âkif'in hem öğrencilik hem de hocalık yaptığı bu mekânda bugün İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi hizmet vermektedir. Mehmet Âkif ve arkadaşlarının yemekhane salonu bugün İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Mehmet Âkif Ersoy Fuaye Salonu olarak kullanılmakta, iç kapı üzeri ve çevresini tam kıtalarıyla İstiklâl Marşı ve Âkif'in büyük portresi süslemektedir. Aynı kampüste Mehmet Âkif Ersoy Tarım Müzesi de yer almakta ve gençlere her fırsatta büyük şairimizi hatırlatmaktadır.

II. Meşrutiyet'in büyük etkisinde kalan Âkif, arkadaşı Eşref Edip ve Ebül'ula Mardin'in çıkardığı ve ilk sayısı 27 Ağustos 1908'de yayımlanan Sırat-ı Müstakim dergisinin başyazarı oldu. Balkan Savaşı, Çanakkale Muharebeleri ve Kurtuluş Savaşı dönemlerinde çeşitli görevlerde bulunup, Balıkesir'e giderek 6 Şubat 1920 günü Zağnos Paşa Camii'nde çok heyecanlı bir hutbe verdi. Halkın beklenmedik ilgisi karşısında daha birçok yerde hutbe verdi, konuşmalar yaptı ve İstanbul'a döndü.

1921'de Ankara'da Taceddin Dergâhı'na yerleşen Mehmet Âkif, 500 lira ödül konularak açılan İstiklâl Marşı yarışmasına başta katılmadı. Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası üzerine arkadaşı Hasan Basri Beyin teşvikiyle ikna oldu. Onun orduya ithaf ettiği İstiklâl Marşı, 17 Şubat günü Sırat-ı Müstakim ve Hâkimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından mecliste okunup ayakta dinlendikten sonra 12 Mart 1921 Cumartesi günü saat 17:45'te Milli Marş olarak kabul edildi. Âkif, ödül olarak verilen 500 lirayı hayır kurumuna bağışladı.

Kurtuluş Savaşı ve zafer sonrası uzunca bir süre Mısır'da yaşayan Milli Şairimiz Mehmet Âkif Ersoy, 17 Haziran 1936'da tedavi için İstanbul'a döndü. 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da, Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda vefat etti, Edirnekapı Şehitliğinde yatmaktadır. En önemli iki eseri İstiklal Marşı ve şiirlerini yedi kitap halinde topladığı Safahat'tır.

İSTİKLÂL MARŞI'NIN KABULÜ

Mehmet Âkif Ersoy tarafından kaleme alınan İstiklâl Marşı, 12 Mart 1921'de Birinci TBMM tarafından, Türkiye için İstiklâl Marşı olarak kabul edilmiştir.

Mehmet Âkif Ersoy tarafından kaleme alınan İstiklâl Marşı, 12 Mart 1921'de Birinci TBMM tarafından, Türkiye için İstiklâl Marşı olarak kabul edilmiştir.

Türk Kurtuluş Savaşı'nın başlarında, İstiklâl Harbi'nin milli bir ruh içerisinde kazanılması imkânını sağlamak amacıyla Maarif Vekaleti, 1921'de bir güfte yarışması düzenlemiş, söz konusu yarışmaya toplam 724 şiir katılmıştır. Kazanan güfteye para ödülü konduğu için önce yarışmaya katılmak istemeyen Burdur milletvekili Mehmet Âkif Ersoy, Maarif Vekili Hamdullah Suphi'nin ısrarı üzerine, Ankara'daki Taceddin Dergahı'nda yazdığı ve İstiklal Harbi'ni verecek olan Türk Ordusu'na hitap ettiği şiirini yarışmaya koymuştur. Yapılan elemeler sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda, bazı mebusların itirazlarına rağmen Mehmet Âkif'in yazdığı İstiklal Marşı coşkulu alkışlarla kabul edilmiştir. Mecliste İstiklâl Marşı'nı okuyan ilk kişi dönemin Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Tanrıöver olmuştur.

Mehmet Âkif Ersoy İstiklâl Marşı'nı, şiirlerini topladığı Safahat'ına dahil etmemiş ve İstiklâl Marşı'nın Türk Milleti'nin eseri olduğunu beyan etmiştir.

Mehmet Âkif Ersoy, (20 Aralık 1873 - 27 Aralık 1936), baba tarafından Arnavut, anne tarafından Özbek asıllı olan Cumhuriyet Dönemi şairi, veteriner hekim, öğretmen, vaiz, hafız, Kur'an mütercimi, yüzücü, milletvekili'dir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal marşı olan İstiklâl Marşı'nın yazarıdır. "Vatan Şairi" ve "Milli Şair" unvanları ile anılır. Çanakkale Destanı, Bülbül, Safahat en önemli eserlerindedir. II. Meşrutiyet döneminden itibaren Sırat-ı Müstakim (daha sonraki adıyla Sebîlür-Reşâd) dergisinin başyazarlığını yapmıştır. Kurtuluş Savaşı (1920-1923) yılları arasında Burdur milletvekili olarak 1. TBMM'de yer almıştır. Meclis kayıtlarında adı "Burdur milletvekili ve İslam şairi" olarak geçmektedir.

Kendi döneminde Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası üzerine arkadaşı Hasan Basri Bey kendisini ulusal marş yarışmasına katılmaya ikna etti. Konulan 500 liralık ödül nedeniyle başlangıçta katılmayı reddettiği bu yarışmaya, o güne kadar gönderilen şiirlerin hiç biri yeterli bulunmamıştı ve en güzel şiiri Mehmet Âkif'in yazacağı kanısı mecliste hâkimdi. Mehmet Âkif'in yarışmaya katılmayı kabul etmesi üzerine kimi şairler şiirlerini yarışmadan çektiler. Şairin orduya ithaf ettiği İstiklâl Marşı, 17 Şubat günü Sırât-ı Müstakîm ve Hâkimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından mecliste okunup ayakta dinlendikten sonra 12 Mart 1921 Cumartesi günü saat 17:45'te ulusal marş olarak kabul edildi. Âkif, ödül olarak verilen 500lirayı Hilal-i Ahmer bünyesinde, kadın ve çocuklara iş öğretene ve cepheye elbise diken Darü'l-Mesâî vakfına bağışladı.

Şiirin bestelenmesi için açılan ikinci yarışmaya 24 besteci katılmış, 1924 yılında Ankara'da toplanan seçici kurul, Ali Rifat Çağatay'ın bestesini kabul etmiştir. Bu beste 1930 yılına kadar çalındıysa da 1930'da değiştirilerek, dönemin Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Şefi Osman Zeki Üngör'ün 1922'de hazırladığı bugünkü beste yürürlüğe konmuş, toplamda dokuz dördlük ve bir beşlikten oluşan marşın armonilemesini Edgar Manas, bando düzenlemesini de İhsan Servet Küncer yapmıştır. Üngör'ün yakın dostu Cemal Reşit Rey'le yapılmış olan bir röportajda da kendisinin belirttiğine göre aslında başka bir güfte üzerine yapılmıştır ve İstiklâl Marşı olması düşünülerek bestelenmemiştir. Söz ve melodide yer yer görülen uyum (Prozodi) eksikliğinin esas sebebi de (Örneğin "Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" mısrası ezgili okunduğunda "şafaklarda" sözcüğü iki müzikal cümle arasında bölünmüştür) budur. Protokol gereği, sadece ilk iki dördlük beste eşliğinde İstiklâl Marşı olarak söylenmektedir.

